

Geneesmiddelenbulletin

Domus Medica
 Mercatorlaan 1200, 3528 BL Utrecht
 Postbus 2190, 3500 GD Utrecht
 Tel. 030-2823360
 Kamer van Koophandel 30278122
 NL89 RABO01562.63.319
 info@geneesmiddelenbulletin.nl
www.geneesmiddelenbulletin.nl

BESTUURSVERSLAG 2016.

INHOUD	1
HET GENEESMIDDELENBULLETIN	
DOEL	2
DE STICHTING IN 2016	3
ORGANISATIE EN MEDEWERKERS	4
- REDACTIEBUREAU	
- REDACTIECOMMISSIE	
- WETENSCHAPPELIJKE ADVIESRAAD	
- BESTUUR	
HUISVESTING	8
PUBLICATIES IN 2016	9
DEELNAME AAN ANDERE ACTIVITEITEN	12
NEDERLANDS TANDARTSENBLAD	12
OVERNAME EN VERTALINGEN	12
CONSUMENTENBOND: GEZONDGIDS	13
VOORDRACHTEN	13
INTERVIEWS	13
POLITIEK	13
PERSBERICHTEN	13
WETENSCHAPPELIJKE STAGES	14
SYMPOSIUM	14
WEBSITE	15
PARTICIPATIE IN ISDB	16
SAMENWERKING MET CBG, FK, IVM en LAREB	17
TOEKOMSTPLANNEN	19

DOEL VAN HET GENEESMIDDELENBULLETIN

De Stichting Geneesmiddelenbulletin heeft als doel het bevorderen van rationele farmacotherapie. Rationele farmacotherapie kan worden beschouwd als een nuttige toepassing van de principes van Evidence Based Medicine. Onder rationele farmacotherapie wordt verstaan: het voorschrijven van het juiste geneesmiddel aan een individuele patiënt of een populatie wanneer dat nodig is volgens een doseringsschema dat overeenkomt met het meest geschikte profiel van werkzaamheid, bijwerkingen en kosten. Om het doel te bereiken verstrekt het Geneesmiddelenbulletin onafhankelijke en objectieve informatie over geneesmiddelen aan allen die deze voorschrijven of afleveren. De inhoud komt tot stand in samenspraak met deskundigen in het veld.

De belangrijkste activiteit is het maandelijks uitbrengen van het Geneesmiddelenbulletin en het onderhouden van de website. Daarnaast wordt aan diverse belanghebbenden, zoals studenten en voorlichtingsmedia voorlichting over farmacotherapie gegeven onder meer via lezingen en cursussen.

In 2016 is de in 2013 begonnen samenwerking met het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde ten aanzien van geaccrediteerde elektronische nascholing voor artsen en apothekers gecontinueerd. Hiervan wordt een positief effect op het verspreiden van rationele farmacotherapie verwacht.

DE STICHTING GENEESMIDDELENBULLETIN IN 2016

Na de verzelfstandiging in februari 2009 heeft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ook subsidie voor 2016 ter beschikking gesteld van de Stichting.

Voor het Geneesmiddelenbulletin staat vast dat zijn taak en functie blijven rechtvaardigen dat de overheid zijn activiteiten door middel van een toereikende subsidie mogelijk maakt. Het Geneesmiddelenbulletin zal daarmee zijn belangrijke voorlichtingstaak onafhankelijk en wetenschappelijk kunnen vervullen. Zowel de bestuurlijke als de redactionele taken kunnen alsdan optimaal worden vervuld ten behoeve van het doel van het Geneesmiddelenbulletin, namelijk het bevorderen van rationele farmacotherapie, in het belang van de samenleving, de voorschrijvers, de afleveraars en met name de patiënten.

De continuïteit van het Geneesmiddelenbulletin heeft ook in 2016 gestalte gekregen in de vorm van 12 volledige nummers. In tegenstelling tot voorgaande jaren hebben minder externe auteurs hoofdartikelen geschreven. De reden hiervoor is dat de Stichting 'het Geneesmiddelenbulletin' alleen externe auteurs zonder belangenverstremeling artikelen wil laten schrijven. Auteurs met belangenverstremelingen bleken vaak minder bereid de richtlijnen van het bulletin te onderschrijven dan wel na te volgen en zorgden ook in de praktische omgang nogal eens voor problemen die soms zelfs de publicatie van bepaalde nummers in gevaar bracht. Deze beleidsaanpassing is overigens geheel in lijn met de ideeën en de praktijk van de International Society of Drug Bulletins (ISDB).

Een groot aantal externe referenten heeft bijgedragen aan het becommentariëren van de conceptartikelen. Deze zijn vermeld in de Dank U-lijst die in het januarinumnummer van 2017 is opgenomen.

In de loop van 2011 is het mogelijk geworden dat ingezonden brieven en commentaren na beoordeling door het redactie bureau en de redactiecommissie op de website worden geplaatst. Er zijn inmiddels brieven geplaatst die een duidelijke toegevoegde waarde hebben.

De tienjarenindex en de index van het afgelopen jaar van het Geneesmiddelenbulletin worden niet meer meegezonden met het januarinumnummer. Hiermee worden de druk- en distributiekosten gereduceerd. Voor lezers is er wel de mogelijkheid om van de website een pdf-bestand van de tienjarenindex te downloaden en af te drukken.

ORGANISATIE & MEDEWERKERS

ORGANISATIE

De Stichting Geneesmiddelenbulletin kent een bestuur, een hoofdredacteur, een redactiecommissie, een wetenschappelijke adviesraad en een redactie bureau, elk met een eigen rol.

Het bestuur is belast met het besturen van de stichting, in het bijzonder met de financiële, organisatorische en personele gang van zaken binnen de stichting.

De hoofdredacteur zit de vergaderingen van de redactiecommissie voor. De redactiecommissie wijst uit haar midden een vicevoorzitter aan.

De redactiecommissie is verantwoordelijk voor de inhoud van het bulletin. De redactiecommissie is samengesteld uit minimaal vijf personen: huisartsen, (ziekenhuis)apothekers en specialisten. Deze personen zijn lid op persoonlijke titel en spreken niet namens organisaties. De redactiecommissie komt elke maand bijeen om onder meer de lopende publicaties, de artikelenkeuze en het beleid te bespreken.

De redactiecommissie wordt terzijde gestaan door de wetenschappelijke adviesraad die tweemaal per jaar gezamenlijk met de redactiecommissie vergadert. De wetenschappelijke adviesraad bestond eind 2015 uit 18 personen: voorschrijvende specialisten, (ziekenhuis)apothekers, huisartsen en methodologen. Ook deze personen zijn lid op persoonlijke titel en spreken niet namens organisaties. De wetenschappelijke adviesraad adviseert over de inhoud, het beleid en de keuze van artikelen, en voorziet alle artikelen van commentaar. Verder is de wetenschappelijke adviesraad belast met het, gevraagd en ongevraagd, uitbrengen van advies aan het bestuur en de hoofdredacteur.

Het voorbereidende en uitvoerende werk wordt gedaan door het redactie bureau, dat bestaat uit een redacteur, een bureaumedewerker/corrector en een redactieassistent. De hoofdredacteur is belast met de dagelijkse leiding van het redactie bureau.

MEDEWERKERS

Aan het redactie bureau zijn vijf vaste medewerkers verbonden die regelmatig conceptartikelen schrijven of conceptartikelen van commentaar voorzien. Een bureaumedewerker was in 2016 ook belast met het digitaliseren van de papieren edities van het archief vanaf 1967. Sinds 2010 is er een cartoonist ingehuurd die op verzoek afbeeldingen maakt bij de artikelen.

Er is een vaste vertaler aangetrokken die de samenvattingen van de hoofdartikelen en de prikborden vertaald in het Engels. Deze worden op de

website geplaatst en gebruikt om een indexatie bij de Amerikaanse elektronisch zoekmachine voor medische literatuur PubMed te krijgen. Dit maakt het voor externe auteurs aantrekkelijker om artikelen voor het bulletin te schrijven.

Een aantal personen die hadden gesolliciteerd op de functie van redacteur in 2015 is aangesteld als vaste medewerker voor het schrijven van referaten in het prikbordgedeelte dan wel van hoofdartikelen. Het betreft mevrouw Rijken-Boel, mevrouw De Vries en mevrouw Zetstra alsmede de heer Wildschut.

De samenstelling van het **redactie bureau** is in 2016 als volgt:

mw MAE Nieuwhof, apotheker/redacteur
 dr AJFA Kerst, internist/vaste medewerker
 drs KR van Deventer, apotheker/vaste medewerker
 dr PHTHJ Slee, internist/vaste medewerker
 mw Z Damen-van Beek, huisarts/vaste medewerker
 mw dr M Rijken-Boel, arts/vaste medewerker
 mw MM Verduijn, apotheker/vaste medewerker
 mw dr A de Vries, huisarts/vaste medewerker
 dr H Wildschut, gynaecoloog/vaste medewerker
 mw dr P Zetstra, arts/vaste medewerker
 mw S van Kooten, redactieassistent
 mw I Swaneveld, arts/redactieassistent
 mw B Pronk, bureaumedewerker/redactieassistent
 M Wansing, tekenaar

De heer BLH van Haastrecht heeft zijn dienstverband als redactieassistent per mei 2016 beëindigd. Hij is opgevolgd door mevrouw S van Kooten en mevrouw I Swaneveld.

dr D Bijl, arts-epidemioloog is als hoofdredacteur belast met de dagelijkse leiding van het redactie bureau.

De **redactie commissie** bestond in het verslagjaar uit de volgende personen:

dr HJEM Janssen, huisarts/Tolkamer
 dr ALM Kerremans, internist-klinisch farmacoloog/Helmond
 drs T Luchtman, huisarts/Utrecht
 drs D Mitrovic, ziekenhuisapotheker/Heerenveen
 dr BLG van Wijk, apotheker/Oud Gastel

dr D Bijl (voorzitter), arts-epidemioloog/Utrecht zit de vergaderingen van de redactiecommissie voor.

Er hebben zich enkele wijzigingen voorgedaan in de samenstelling van de redactiecommissie in 2016. Professor Dukes heeft gevraagd zijn functie als adviseur van de redactiecommissie te beëindigen aangezien hij geen mogelijkheid meer ziet om adequaat te reageren op de conceptartikelen. De heer Luchtman is in de functie van huisarts/apotheker toegetreden tot de redactiecommissie.

De **Wetenschappelijke Adviesraad** bestaat uit tenminste 10 en maximaal 20 leden. In december 2016 bestond de Wetenschappelijk Adviesraad uit de volgende personen:

dr OM Dekkers, internist/epidemioloog (voorzitter), Leiden
 mw TL Alves, apotheker/Den Haag
 JA Baart, kaakchirurg/Amsterdam
 dr MP Bauer, internist-infectioloog/Leiden
 FMG Brandts, huisarts/Den Haag
 WJ Broekema, ziekenhuisapotheker/Leusden
 dr JA Bruijn, psychiater/Rotterdam
 JA Kaan, arts-microbioloog/Utrecht
 W Koch, huisarts/Achterveld
 dr T Schalekamp, apotheker/Utrecht
 dr MF Scholten, cardioloog/Enschede
 mw JAMJ Verbrugge, apotheker/Bakel
 dr TW de Vries, kinderarts/Leeuwarden
 dr LJC van Warmerdam, internist/Eindhoven
 R van Zijderveld, oogarts/Amsterdam
 S Zijlstra, huisarts/Burdaard

In 2015 is afscheid genomen van de heer Van Vliet, gynaecoloog. Hij heeft aangegeven zijn lidmaatschap van de WAR te willen beëindigen maar wel beschikbaar te blijven als extern referent voor artikelen op het gebied van de gynaecologie.

Het **bestuur** bestaat in het verslagjaar uit de volgende leden:

mr HPA Klapwijk, oud-notaris, voorzitter
 prof dr FM Helmerhorst, gynaecoloog, secretaris
 CM van Straaten, oud-accountant, penningmeester
 mw drs D Bruring, apotheker n.p.

dr FMM van Exter, huisarts
mw mr W Heijbroek-de Clercq
prof dr W G van Aken, internist n.p.

HUISVESTING

Het redactie bureau van het Geneesmiddelenbulletin is in de loop van 2009 ingetrokken in de Domus Medica in Utrecht. Het redactie bureau heeft twee kamers ter beschikking waar de werkzaamheden door vier medewerkers (hoofdredacteur, redacteur, bureaumedewerker en een redactieassistent) worden verricht. Deze kamers zijn gelokaliseerd op de derde verdieping waar ook het redactie bureau van Medisch Contact en Artsennet is gehuisvest.

In de Domus Medica heeft het redactie bureau de beschikking over een kleine archief ruimte, waar het papieren archief is ondergebracht. Er wordt naar gestreefd de artikelen en documenten zoveel mogelijk elektronisch op te slaan.

PUBLICATIES IN 2016

nr. 1 Hoofdartikel

Symposium Geneesmiddelenbulletin 30 juni 2016 in Leiden

Wat heeft 2015 ons gebracht?

Terugblik Nieuwe geneesmiddelen 2005 en nieuwe pilwaarderingen

nr. 2 Hoofdartikel

Combinatiepreparaten van luchtwegverwijders voor de behandeling van COPD

Prikbord

Nieuwe onderzoeken

Sitagliptine en de langere termijn effecten: niet slechter dan placebo

Promotionele activiteiten

Tien mythen over de farmaceutische industrie:

10. De farmaceutische industrie betaalt de nascholing van medici omdat de overheid dit nalaat

Website van de maand

www.borstkanker.nl

Dank U-lijst

nr. 3 Hoofdartikel

Symposium Geneesmiddelenbulletin 30 juni 2016 in Leiden

Direktwerkende orale anticoagulantia: I. Directe trombineremmer dabigatran

Prikbord

Let op!

Groeihormoonbehandeling bij kinderen en het risico op een hersenbloeding op jongvolwassen leeftijd

Medische hulpmiddelen

Een gerandomiseerd onderzoek naar totale knieprothesen

Sterilisatie met Essure®

nr. 4 Redactioneel

Symposium Geneesmiddelenbulletin

Hoofdartikel

Direct werkende orale anticoagulantia

nr. 5 Redactioneel

Symposium Geneesmiddelenbulletin

Hoofdartikel

Methylfenidaat voor volwassenen met 'ADHD': placebo of nocebo?

Prikbord

Let op!

Noscapine en angio-oedeem

Nieuwe onderzoeken

Ibuprofen versus fosfomycine bij vrouwen met ongecompliceerde urineweginfecties

Mogelijke gevolgen van off-labelgeneesmiddelengebruik

Uitstel van het voorschrijven van antibiotica: een zinvolle strategie?

Werkzaamheid en veiligheid van flibanserine bij de behandeling van vrouwen met 'hypoactive sexual desire disorder', een meta-analyse

Website van de maand

www.botcomplicaties.nl

nr. 6 Redactioneel

Symposium Geneesmiddelenbulletin

Hoofdartikel

Onder invloed: het samenspel van industrie, tijdschriften en registratieautoriteiten

nr. 7 Hoofdartikel

Doping, een stand van zaken

Big Tobacco: rolmodel of paria voorde farmaceutische industrie?

nr. 8 Hoofdartikel

Antiseptische wondbedekkers bij complexe wonden

nr. 9 Hoofdartikel

Symposium 'Wetenschap en economie'

nr. 10 Redactioneel

Gebu-app beschikbaar, einde papieren editie van het Geneesmiddelenbulletin?

Hoofdartikel

Vaccinatie tegen humaan papillomavirus

nr. 11 Redactioneel

Prijsuitreiking elektronische nascholing

Prikbord

Opnieuw bezien

Foliumzuurgebruik rondom de zwangerschap en prevalentie neuralebuisdefecten in Europa

Protonpompremmers zijn geen 'beschermers', het zijn geneesmiddelen

Let op!

Statinen en diplopie

Nieuwe onderzoeken

Suïcidaliteit en geweld bij antidepressiva: een meta-analyse van onderzoek bij gezonde vrijwilligers

Richtlijnen farmacotherapie

NHG-Standaard 'Incontinentie voor urine bij vrouwen'

Medische hulpmiddelen

Veiligheidsaspecten van medische hulpmiddelen die zijn toegelaten in de EU en de VS

Boekenplank

Leve het geneesmiddel! Over de verdiensten van de farmaceutische industrie

'Only the truth, the whole truth and nothing but the truth'

Website van de maand

www.geneesmiddelenbijlevercirrose.nl

nr. 12 Hoofdartikel

Placebo's en placebo-effecten

I Inzichten in het placebo-effect en het gebruik in gerandomiseerd onderzoek

DEELNAME AAN ANDERE ACTIVITEITEN

De hoofdredacteur van het Geneesmiddelenbulletin is vaste referent voor de standaarden van het Nederlands Huisartsen Genootschap (NHG). Inmiddels zijn meer dan 33 NHG-Standaarden van kritisch commentaar voorzien. De nadruk bij het commentaar ligt op de paragrafen medicamenteuze therapie, maar ook bij de bijwerkingen van geneesmiddelen.

Medewerkers van de afdeling Wetenschap en Richtlijnen van het NHG leveren conceptartikelen voor de rubriek Richtlijnen farmacotherapie van het prikbord. Ook is de NHG vaste referent voor de artikelen van het Geneesmiddelenbulletin.

Opgemerkt wordt dat de huisartsen als enige artsenorganisatie in Nederland een onderscheid hebben gemaakt tussen belangenvertegenwoordiging (Landelijke Huisartsen Vereniging LHV) en wetenschappelijke vereniging (Nederlands Huisartsen Genootschap NHG).

De hoofdredacteur is voorts gevraagd artikelen voor de Canadian Medical Association Journal (CMAJ), British Medical Journal en Therapeutics Initiative van kritisch commentaar te voorzien.

De hoofdredacteur heeft het voorwoord geschreven voor het boek 'Dodelijke psychiatrie en stelselmatige ontkenning' van Peter Gøtzsche.

Voorts heeft hij meegewerkt aan een Medicijnjournaal over de direktwerkende anticoagulantia.

NEDERLANDS TANDARTSENBLAD

Het meesturen van de papieren editie van het Geneesmiddelenbulletin met het Nederlands Tandartsenblad is in 2015 gestaakt. Een en ander is in een redactioneel commentaar aangekondigd. Daarvoor in de plaats heeft het bulletin een column in het Nederlands Tandartsenblad gekregen. Daarin schrijven maandelijks de hoofdredacteur in samenwerking met de heer Baart, kaakchirurg en lid van de wetenschappelijke adviesraad, een casus, toetsvragen en een samenvatting van voor tandartsen relevante informatie uit het afgelopen nummer van het bulletin.

OVERNAMEN EN VERTALINGEN

Artikelen van het Geneesmiddelenbulletin worden gebruikt als basis voor het Belgische tijdschrift over farmacotherapie Farmaka geneesmiddelenbrief.

CONSUMENTENBOND: GEZONDGIDS

In de zomer van 2015 hebben de hoofdredacteurs van de Gezondgids van de Consumentenbond en het Geneesmiddelenbulletin gesproken over nadere invulling van de samenwerking tussen beide organisaties. Het Geneesmiddelenbulletin heeft daarin zijn positie in de onafhankelijke informatievoorziening over bijwerkingen duidelijk gemaakt. Ook is aangegeven dat het bulletin is voortgekomen uit buitenlandse bulletins die hun oorsprong vonden in consumentenorganisaties.

Het gesprek verliep positief en inmiddels worden vanaf de herfst van 2015 met regelmaat artikelen geplaatst en worden voor consumenten interessante ontwikkelingen nader besproken en opgenomen in de Gezondgids.

In 2016 werden geplaatst:

- Koert W. Vermageringspillen
- Houdbaarheid van geneesmiddelen.

VOORDRACHTEN

In 2016 zijn geen voordrachten gegeven door de hoofdredacteur.

INTERVIEWS

De hoofdredacteur is in 2015 enkele malen geïnterviewd voor televisie, radio, kranten en tijdschriften. Het betreft onder meer het televisieprogramma *Zorg.nl* van de Tros waarin de ontwikkelingen rondom het HPV-vaccin zijn besproken.

POLITIEK

De hoofdredacteur wordt regelmatig gevraagd door Tweede Kamerleden om zijn visie te geven op ontwikkelingen op het gebied van de farmacotherapie.

PERSBERICHTEN

Elke maand wordt ongeveer een week voorafgaand aan de publicatie van het bulletin aan journalisten een persbericht gestuurd met een samenvatting van de belangrijkste onderwerpen. Dit persbericht wordt dan ook direct op de website geplaatst. Voor journalisten vormt dit soms een aanleiding om alvast een bepaald onderwerp te bespreken in de krant of in andere media.

WETENSCHAPPELIJKE STAGES

In 2016 zijn weer enkele stageplaatsen gerealiseerd voor studenten geneeskunde en farmacie en artsen in opleiding voor specialist. Een arts in opleiding tot specialist (dermatologie) heeft een hoofdartikel over de behandeling van wonden met wondbedekkers afgerond. Deze stage was het resultaat van de samenwerking die het Geneesmiddelenbulletin is aangegaan met de vakgroep dermatologie van het Universitair Medisch Centrum Utrecht (UMCU). Eerder zijn hier artikelen over de behandeling van psoriasis en acne vulgaris uit voortgekomen.

Vanuit het UPPER-stagebureau Farmacie van de Universiteit Utrecht hebben twee studenten een stage gelopen hetgeen resulteerde in een concepthoofdartikel over HPV-vaccinatie en een bijdrage aan het artikel over placebo's en placebo-effecten alsmede een prikboardartikel over de behandeling van urineweginfecties.

Ten slotte heeft een student 'Molecular and Cellular Life Sciences' van de Universiteit Utrecht een stage gelopen over medische hulpmiddelen waarvan het hoofdartikel in het maartnummer van 2017 zal worden gepubliceerd.

SYMPOSIUM

Op 30 juni 2016 is ter gelegenheid van de vijftigste jaargang een symposium georganiseerd met als titel 'Wetenschap en economie'. Zie hiervoor: <http://geneesmiddelenbulletin.com/artikel/symposium-wetenschap-en-economie/>.

WEBSITE

Sinds 2011 is het bezoek van de website gestaag toegenomen. Toen bezochten maandelijks circa 20.000 tot 30.000 'Monthly unique visitors' de website.

Aan het einde van 2016 bedroeg het gemiddelde aantal bekeken webpagina's van de nieuwe website 30.000.

In 2015 is het proces gestart welke digitale strategie het Geneesmiddelenbulletin moet volgen. Een extern bureau heeft de inhoud van de website in zijn geheel overgezet naar een nieuwe website op basis van Wordpress. De ontwikkeling van een mobiele website en een 'app' is in 2016 in gang gezet. Overigens zullen in de toekomst nog aanpassingen nodig blijken, als de keten-informatievoorziening in samenwerking met het Farmacotherapeutisch Kompas (FK), het College ter beoordeling van Geneesmiddelen (CBG), het Bijwerkingencentrum Lareb en het Instituut voor Verantwoord Medicijngebruik (IVM) van de grond komt (zie pag. 18).

Het externe bureau plaatst maandelijks de inhoud van het bulletin op de website, alsmede de link naar de CME-toetsen die in samenwerking met het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde worden gemaakt. Het is de bedoeling dat de Engelse editie van het bulletin door een bureaumedewerker op de website zullen worden geplaatst.

Ten slotte is thans het gehele papieren archief vanaf 1967 (het jaar van oprichting van het Geneesmiddelenbulletin door het ministerie van Sociale Zaken en Volksgezondheid), zowel wat betreft de hoofdartikelen als de prikboards, op de website geplaatst. Hierdoor zal de informatie uit oudere nummers beter beschikbaar zijn door het aanbrengen van hyperlinks.

PARTICIPATIE IN ISDB

Het Geneesmiddelenbulletin neemt actief deel aan the International Society of Drug Bulletins (ISDB). Mevrouw Santen-Reestman, apotheker en lid van de redactiecommissie heeft hierin een belangrijke rol. Mevrouw Alves, apotheker, lid van de wetenschappelijke adviesraad en tevens medewerker van ons Franse zusterblad La Revue Prescrire, verricht hierin belangrijk werk. Leden van het Europese parlement worden van objectieve en onafhankelijke informatie voorzien, vooral met betrekking tot de 'Direct-To-Consumer-Advertising' (DTCA).

In 2014 is in samenwerking met de stichting Wemos begonnen met het onder de aandacht brengen van het feit dat nieuwe geneesmiddelen weinig toevoegen aan de bestaande middelen.

Iñigo Aizpurua (*INFAC, Spain*)

Teresa Alves (*Prescrire, France; formerly HAI Europe*)

Helen Barnett (*formerly at DTB, UK*)

Dick Bijl & Jacqueline Santen (*Geneesmiddelenbulletin, NL*)

Pierre Chevalier (*Minerva, Belgium*)

Hedwig Diekwisch & Jörg Schaaber (*Pharma-Brief, Germany*)

Juan Erviti López (*DTB Navarra, Spain*)

Maria Font (*Dialogo sui Farmaci, Italy*)

Andrew Herxheimer (*UK*)

Barbara Mintzes (*Therapeutics Initiative, Canada*)

Blanka Pospíšilová (*Farmakoterapeutické Informace, Czech Republic*)

Florence Vandeveldde & Christophe Kopp (*Prescrire, France*)

SAMENWERKING MET FARMACOTHERAPEUTISCH KOMPAS, COLLEGE TER BEOORDELING VAN GENEESMIDDELEN, BIJWERKINGENCENTRUM LAREB EN INSTITUUT VOOR VERANTWOORD MEDICIJNGEBRUIK

Op grond van de uitkomsten van het onderzoek dat bureau Significant heeft uitgevoerd, heeft de minister van VWS op 29 oktober 2014 een brief getiteld 'Visie farmacotherapeutische informatievoorziening' aan de leden van de Tweede Kamer gestuurd waarin de wens tot intensievere samenwerking van de organisaties die zich met farmacotherapie bezighouden, centraal staat. Het Geneesmiddelenbulletin beschouwt een dergelijke samenwerking als positief voor de gebruiker van farmacotherapeutische informatie omdat het de toegankelijkheid van deze informatie vereenvoudigt. Hierdoor kunnen gebruikers eerder en sneller de beschikking krijgen over de informatie die het Geneesmiddelenbulletin biedt.

De door het ministerie van VWS beoogde intensieve samenwerking met andere organisaties op het gebied van farmacotherapie is een zinvolle en positieve ontwikkeling. Het Geneesmiddelenbulletin is van mening dat het, door middel van het internet en het creëren van doorlinkmogelijkheden naar websites van organisaties die zich bezighouden met farmacotherapie, een positieve bijdrage kan leveren en toevoegen aan de informatie die het College ter beoordeling van geneesmiddelen (CBG), Farmacotherapeutisch Kompas (FK), Instituut voor verantwoord medicijngebruik (IVM) en Lareb geven aan de voorschrijvers, afleveraars en andere gebruikers van deze informatie.

De samenwerking met de andere partners, inmiddels gedoopt als G5, heeft vorm gekregen in een plan van aanpak. De eindversie is in het voorjaar van 2016 aan het ministerie van VWS aangeboden.

De secretaris van het bestuur, de heer Helmerhorst vertegenwoordigt het Geneesmiddelenbulletin op de bijeenkomsten waarin naar nadere samenwerking met de andere partners, te weten: CBG, Lareb, IVM, FK, wordt gestreefd. Er heerst bij de andere partners tevredenheid over de samenwerking tussen alle betrokkenen. Duidelijk is overigens dat het Geneesmiddelenbulletin een andere functie heeft dan de andere partners. Het bulletin is een soort 'Eerste Kamer' waar eerst alle gegevens worden verzameld alvorens een oordeel wordt gevormd. Het zit gezien zijn taak en werkzaamheden per definitie pas aan het einde van de lijn. Elk van de partners mag onze gegevens gebruiken, deze zijn vrij toegankelijk via onze website. Er zullen links naar de partnerorganisaties worden aangebracht voor zover dat nog niet is gebeurd

Het Geneesmiddelenbulletin heeft ook in 2016 in de G5 een actieve rol vervuld met in achtneming van haar bijzondere functie, zoals in de vorige alinea omschreven .. Mevrouw Bruring heeft het FK diverse links gestuurd

met het verzoek deze bij de desbetreffende artikelen te plaatsen, met name bij die van nieuwe geneesmiddelen. Op de website van het Geneesmiddelenbulletin zijn links naar de partnerorganisaties aangebracht.

Verder is in de plan van aanpak voorzien in het gezamenlijk uitbrengen van een Medicijnjournaal. Of dit succesvol kan zijn hangt onder andere af van de subsidiering van deze gezamenlijke publicatie. Een evaluatie moet duidelijk maken in hoeverre het Medicijnjournaal de beroepsgroepen bereikt en wat de waardering is.

Het Geneesmiddelenbulletin werkt goed mee aan de G5 en ook aan het voorstel dat de G5 heeft ingediend bij VWS.

PLANNEN VOOR 2017

Binnen de doelstelling van de Stichting Geneesmiddelenbulletin zijn initiatieven ontwikkeld waarmee wordt beoogd rationele farmacotherapie verder te bevorderen dan wel te ondersteunen. Het betreft participatie in onderwijs, na- en bijscholing en het verder ontwikkelen van de website.

Allereerst zullen door middel van participatie aan symposia van (huis)artsen en apothekers, alsmede studenten farmacie en geneeskunde, ontwikkelingen op het gebied van medicamenteuze behandelingen in de geneeskunde worden besproken vanuit het oogpunt van rationele farmacotherapie. Dit gebeurt onder meer door lezingen en het geven van workshops.

Op het gebied van *nascholing* kreeg het Geneesmiddelenbulletin aan het einde van 2013 voor de toetsen van de KNMG een instellingsaccreditatie voor elektronische nascholingspunten en dat automatische deelnameverwerking plaats vindt in de Gemeenschappelijke Accreditatie Internet Applicatie (GAIA/PE-online) van de KNMG en de KNMP. Het Geneesmiddelenbulletin maakt gebruik van de website van het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde waar de website voor de toetsen is ondergebracht.

De samenwerking van het Nederlands Tijdschrift voor Geneeskunde en het Geneesmiddelenbulletin voorziet duidelijk in de behoefte aan *onafhankelijke nascholing*. Terwijl op het gebied van nascholing diverse organisaties actief zijn en sommige door de industrie gesponsorde organisaties zich presenteren als 'onafhankelijk', is de nascholing van het Geneesmiddelenbulletin en het NTvG volledig onafhankelijk van de industrie. Dit hebben artsen en apothekers gewaardeerd. Er zijn inmiddels ruim 10.000 toetsen gemaakt. Op 30 juni 2016 en 7 oktober 2016 zijn de prijzen uitgereikt aan de heer Mark Reinders, ziekenhuisapotheker uit Heerlen en de heer Erik Visser, apotheker uit Huizen die de toetsen het beste hadden gemaakt. Getracht zal worden de accreditatie uit te breiden naar de prikboardartikelen.

Voorts is het de bedoeling om de *cursus Kritisch lezen van publicaties over (nieuwe) geneesmiddelen*, die in het verleden werd gegeven aan apothekers, opnieuw te organiseren en deze ook voor voorschrijvers te organiseren. Er zijn diverse mogelijkheden om zich te bekwamen in het kritisch beoordelen van wetenschappelijke publicaties, maar op het gebied van het geneesmiddelenonderzoek zijn er weinig onafhankelijke informatiebronnen. Het redactie bureau heeft in de afgelopen decennia zeer veel ervaring opgebouwd in het beoordelen van klinisch geneesmiddelenonderzoek. Fouten in de opzet en de uitvoering van gerandomiseerd onderzoek, alsmede

bronnen van vertekening van de interne en de externe validiteit kunnen in veel artikelen worden aangetroffen. Indien artsen en apothekers vertrouwd worden gemaakt met deze basisprincipes van het beoordelen van publicaties over (nieuwe) geneesmiddelen, zullen zij zich kritischer opstellen ten opzichte van de meestal gekleurde geneesmiddelenreclame van de farmaceutische industrie. Dit zal bijdragen aan het bevorderen van rationele farmacotherapie.

Het onderwerp *medische hulpmiddelen* mag zich zowel in de wetenschappelijke literatuur als in de lekenpers/media verheugen in een toenemende belangstelling. Ook onze zusterbladen die zijn aangesloten bij de ISDB besteden steeds vaker aandacht aan dit onderwerp. Inmiddels is een aparte rubriek in het prikbordgedeelte opgenomen met als titel Medische hulpmiddelen waarin aandacht wordt besteed aan de wetenschappelijke ontwikkelingen op het gebied van deze hulpmiddelen. Het ministerie van VWS ondersteunt deze ontwikkeling van harte. Er zijn contacten gelegd met deskundigen op het gebied van medische hulpmiddelen.

De wens van het ministerie van VWS om de *oplage van de papieren editie te verminderen* vanwege de kosten van het drukken en het verspreiden, heeft gestalte gekregen door de het meesturen van deze editie met het Nederlands Tandartsenblad te staken.

Uit de lezersenquête in 2014 die het bulletin onder zijn eigen lezers heeft verricht komt naar voren dat tweederde van de lezers het oneens was met de vraag: **‘Wat vindt u van de gedachte om de verspreiding van de papieren editie van het Geneesmiddelenbulletin te staken en deze uitsluitend online beschikbaar te brengen?’**

Dit betekent dat het verder verminderen van de papieren editie met veel zorgvuldigheid gepaard zal moeten gaan en geleidelijk zal moeten plaatsvinden.